

2023-05-15
KN2023/01060

Klimat- och näringslivsdepartementet

Vattenfall Vindkraft AB
c/o Mikael Berglund och
Emma Lund, Fröberg & Lundholm
Advokatbyrå AB,
mikael.berglund@froberg-lundholm.se,
emma.lund@froberg-lundholm.se

Ansökan om tillstånd enligt lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon för uppförande och drift av vindkraftparken Kattegatt Syd

Regeringens beslut

Regeringen ger med stöd av 5 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon Vattenfall Vindkraft AB, org.nr. 556731-0866, tillstånd till uppförande och drift av en gruppstation för vindkraft med högst 80 vindkraftverk med tillhörande transformatorstationer och därmed sammanhängande anläggningar i Kattegatt inom Sveriges ekonomiska zon.

Området avgränsas av hörnpunkterna 1–5 och 9–19, vars koordinater enligt referenssystem SWEREF 99 TM är följande.

Punkt	Östlig koordinat	Nordlig koordinat
1	316216,94	6291729,28
2	316105,43	6292329,05
3	313615,5	6300567,14
4	316665,1	6308230,96
5	319208,9	6304824,87
9	322827,44	6292536,12
10	322397,85	6292489,87
11	322211,49	6292397,16
12	322158,35	6292370,72
13	322108,09	6292328,95
14	321384,73	6292465,24
15	320694,4	6291958,58
16	317475,16	6285998,16
17	317222,52	6285530,4
18	316576,45	6287233,86
19	316461,6	6288669,15

Vindkraftverkens totalhöjd får vara maximalt 350 meter över medelvattennivån.

De byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast tio år från detta beslut. Tillståndet förfaller för de delar av verksamheten som inte har utförts vid denna tidpunkt.

Tillståndet gäller i 40 år från den dag verksamhetsutövaren anmäler till Länsstyrelsen i Hallands län att verksamheten eller en del av denna tagits i drift.

Regeringen godkänner miljökonsekvensbeskrivningen.

Regeringen avslår ansökan vad gäller delar av verksamhetsområdet i det nordvästra och nordöstra hörnet.

För tillståndet gäller följande villkor.

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor så ska verksamheten utformas och bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökan och i övrigt åtagit sig i ärendet.

Samråd om slutlig utformning

2. Den närmare placeringen av vindkraftverken ska ske efter samråd med Onsala rymdobservatorium.
3. Inför den slutliga utformningen av vindkraftparken ska verksamhetsutövaren samråda med Försvarmakten om vindkraftverkens höjder, positioner och antal. Försvarmakten ska godkänna vindkraftverkens positioner.

Anläggningsarbeten

4. Vindkraftverk med tillhörande fundament och erosionsskydd får inte placeras på eller inom en radie om 50 meter från hästmusselbankar, maerl och haploopssamhällen. Vindkraftverk med tillhörande fundament och erosionsskydd får inte placeras på eller inom en radie om 200 meter från bubbelrev.

Sjöfart och flygtrafik

5. Verksamhetsutövaren ska minst tre månader innan anläggningsarbetena påbörjas samt när arbetena avslutas informera Försvarets radioanstalt, Försvarsmakten, Kustbevakningen, Länsstyrelsen i Hallands län, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om detta.

Försvarets radioanstalt, Försvarsmakten, Kustbevakningen, Länsstyrelsen i Hallands län, Sjöfartsverket och Transportstyrelsen ska under anläggningstiden informeras fortlöpande om arbetenas fortskridande. Formerna för hur och med vilken periodicitet informationen ska lämnas under anläggningsskedet ska redovisas i kontrollprogrammet.

6. Verksamhetsutövaren ska i god tid innan anläggningsarbeten påbörjas samråda med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen om de åtgärder som krävs till skydd mot störningar för sjöfarten. Verksamhetsutövaren ska bekosta eventuella skyddsåtgärder.

Sjöfartsverket och Transportstyrelsen ska informeras senast sex veckor, eller den kortare tid som den respektive myndigheten medger, innan arbeten på platsen påbörjas. Information om arbetenas omfattning, tidplan samt kontaktvägar till ansvarig enhet eller arbetsledning för arbetet ska lämnas. Sjöfartsverket och Transportstyrelsen ska vidare informeras när arbetena har avslutats.

I samband med att anläggningsåtgärder vidtas ska verksamhetsutövaren följa de anvisningar som lämnas av Sjöfartsverket så att fartygstrafiken till och från projektområdet inte äventyrar passerande fartygs säkerhet.

Under anläggningsskedet ska området övervakas av verksamhetsutövaren. Fartyg som riskerar att navigera fel ska underrättas.

7. Enskilda vindkraftverk och transformatorstation i vindkraftparken ska ha ett minsta avstånd till S-rutten om en nautisk mil.
8. Vid var tid gällande regler om hindermarkering ska följas. Vindkraftverk och mätmaster ska förses med hindermarkering enligt Transportstyrelsens och Sjöfartsverkets anvisningar. Senast 30 dagar innan fundament för vindkraftverk eller mätmast installeras ska anmälan om exakt läge och höjd för vindkraftverket respektive mätmasten ges in

till Länsstyrelsen i Hallands län, Transportstyrelsen och Sjöfartsverket. Information om arbetenas omfattning, tidplan samt kontaktvägar till ansvarig enhet eller arbetsledning för arbetet ska lämnas. Sjöfartsverket och Transportstyrelsen ska vidare informeras när arbetena har avslutats. Vidare ska en flyghinderanmälan enligt luftfartsförordningen (2010:770) lämnas in till Försvarsmakten.

Avfall och oljeanvändning

9. Behållare och anläggningsdelar som innehåller olja ska så långt som möjligt förses med läckageskydd. Läckageskyddet ska ha kapacitet att samla upp hela oljevolymen.

Avfall som uppstår i verksamheten, såväl fast som flytande, ska tas om hand, källsorteras och transporteras till land för omhändertagande.

Fladdermöss och fåglar

10. Under perioden fr.o.m. den 15 juli t.o.m. den 15 september ska vindkraftverken driftregleras genom att vingarna hålls stillastående eller med rotor ställd i idlat läge från solnedgång till soluppgång, förutsatt att medelvindhastigheten under 10 minuter i rotorhöjd är lägre än 6 meter per sekund och temperaturen samtidigt är högre än 14 grader Celsius. Vid kraftigt regn eller dimma behöver vindkraftverken inte driftregleras på ett sådant sätt.

För att undvika betydande risk för kollision med vår- och höstmigrerande fladdermöss ska vindkraftverken driftregleras under perioden för vår- och höstmigration under undersökningsperioden enligt vad som närmare anges i undersökningsprogrammet.

11. Vindkraftverken ska tillfälligt driftregleras genom att vingarna hålls stillastående eller med rotor ställd i idlat läge vid stort antal migrerande rovfåglar över berörda vindkraftverk när det samtidigt finns en förhöjd risk för fågelkollisioner vid vindkraftverken.

Marinarkeologi

12. Om tidigare okända marinarkeologiska objekt identifieras inom området, ska dessa så långt möjligt undvikas vid etablering av vindkraftpark och exportkablar.

Oexploderad ammunition

13. Vid eventuellt behov av röjning av minor eller annan ickeexploderad ammunition ska samråd ske med Försvarmakten, Kustbevakningen och Länsstyrelsen i Hallands län. Verksamhetsutövaren ska tillsammans med dessa myndigheter ta fram lämpliga skyddsåtgärder för att undvika eller reducera potentiell påverkan på fisk, sjöfågel och marina däggdjur.

Yrkesfiske

14. Verksamhetsutövaren ska föra en dialog med yrkesfiskets producentorganisationer och, om intresse finns hos organisationerna, verka för att tillsammans med dessa upprätta och bibehålla en samverkansplan i syfte att möjliggöra samexistens med fortsatt och framtida demersalt yrkesfiske i vindkraftparken. Samverkansplanen ska bland annat behandla frågor om vindkraftparkens utformning.
15. Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst tio miljoner kronor i 2022 års prisnivå, bistå berörda producentorganisationer vid eventuella utredningar av fiskemetoder eller teknisk utrustning samt vid bekostande av eventuell ny utrustning som föranledas av anpassningar för ett fiske inom vindkraftsområdet Kattegatt Syd.

Kontrollprogram

16. Kontrollprogram för verksamheten ska upprättas för anläggnings- och driftsskede samt, när det blir aktuellt för ett framtida avvecklingskede. Kontrollprogrammet ska upprättas i samråd med Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelsen i Hallands län, Kustbevakningen och Naturvårdsverket. Av kontrollprogrammet ska framgå hur kontroll av verksamheten ska ske, med angivande av mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod.

Förslag till kontrollprogram ska lämnas till nämnda länsstyrelse senast tre månader innan respektive skede inleds. Kontrollprogrammet kan samordnas med övriga kontrollprogram för verksamheten, exempelvis kontrollprogram föreskrivet enligt miljöbalken.

Verksamhetsutövaren ska följa upp och utvärdera parkens effekt på minst tumlare, fisk, skaldjursbestånd, bottenfauna, sjöfåglar och rovfåglar. Förslag på utformning, omfattning och tidsintervall ska lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län senast tre månader innan driftstart.

Beredskaps- och räddningsplan

17. Innan anläggningsåtgärder påbörjas, ska en beredskaps- och räddningsplan utarbetas efter samråd med Länsstyrelsen i Hallands län, Kustbevakningen och Sjöfartsverket.

Planen ska bland annat omfatta uppgifter om insatser för sjöräddning, bärgning och räddning av eventuella skadade, skydd av miljön vid oljeutsläpp och bärgning av skadade fartyg. Planen ska även redovisa ansvarsfördelning, tillgängliga räddningsresurser och bogserbåtskapacitet i områdets närhet.

Beredskaps- och räddningsplanen ska ses över vart femte år, eller efter ett längre intervall som Länsstyrelsen i Hallands län, Kustbevakningen och Sjöfartsverket bestämmer.

Avveckling

18. Vid en nedläggning av verksamheten ska avvecklingsåtgärder vidtas. Verksamheten ska anses som nedlagd om verksamheten för elproduktion inte har bedrivits under en sammanhängande tid av tre år. En avvecklingsplan ska tas fram av bolaget och ges in till tillsynsmyndigheten. Tillsynsmyndigheten får besluta i vilken omfattning anläggningar inklusive fundament ska tas bort och vilka övriga åtgärder som kan krävas för ett återställande.

Undersökningsprogram

19. Verksamhetsutövaren ska under en period om tre år efter driftsättning av vindparken undersöka förekomst av fladdermöss inom verksamhetsområdet och vindparkens påverkan på vår- och höstmigrerande fladdermöss. Verksamhetsutövaren ska, efter samråd med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Hallands län, utarbeta ett program för sådana undersökningar. Undersökningsprogrammet ska senast sex månader innan vindparken tas i drift lämnas till Länsstyrelsen i Hallands län för godkännande.

Ekonomisk säkerhet

Sökanden ska för tillståndets giltighet enligt 5 b § lagen om Sveriges ekonomiska zon ställa en ekonomisk säkerhet för kostnaderna för återställningsåtgärder samt för eventuell nödvändig sjömätning i samband med en nedläggning av verksamheten. Säkerheten, som ska ställas senast när

anläggningsarbetena påbörjas, ska uppgå till fem miljoner kronor per uppfört vindkraftverk i 2021 års prisnivå. Säkerheten ska tillställas och godkännas av Länsstyrelsen i Hallands län innan tillståndet får tas i anspråk.

Tillsynsmyndighet

Regeringen ger Länsstyrelsen i Hallands län i uppdrag att, i samråd med Kustbevakningen, utöva tillsyn över den verksamhet som omfattas av detta tillstånd.

Delegationer

Tillsynsmyndigheten får besluta om undantag från hela eller delar av verksamhetsbegränsningen till skydd för fladdermöss (jfr villkor 10).

Natura 2000

Regeringen erinrar om att det kan krävas andra tillstånd innan det här tillståndet enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon kan tas i anspråk, såsom enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Utöver det som anges i det här tillståndet gäller de villkor om skyddsåtgärder m.m. till skydd för närliggande Natura 2000-områden som föreskrivs i tillståndet enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Ärendet

Ansökan

Vattenfall Vindkraft AB (nedan ”Vattenfall” eller ”bolaget”) ansöker om tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon för uppförande och drift av en vindkraftpark, med högst 80 vindkraftverk och en maximal totalhöjd om 350 meter över medelvattennivån, med tillhörande transformatorstationer och sammanhängande anläggningar i Kattegatt inom Sveriges ekonomiska zon.

Vattenfall yrkar att tillståndet ska ha en tillståndstid om 40 år räknat från det att verksamheten har satts igång och att en säkerhetszon respektive utökad säkerhetszon upprättas.

Vattenfall yrkar att den till ansökan bifogade miljökonsekvensbeskrivningen ska godkännas och medger att regeringen meddelar villkor enligt vad som framgår av Länsstyrelsen i Hallands läns förslag till beslut med de ändringar som framgår under rubriken Vattenfalls yttranden nedan.

Beskrivning av verksamheten

Vattenfalls ansökan avser tillstånd enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon för uppförande och drift av vindkraftparken Kattegatt Syd med tillhörande kringanläggningar (transformatorstation, m.m.).

Vattenfall har parallellt med den aktuella ansökan även ansökt om ett s.k. Natura 2000-tillstånd hos Länsstyrelsen i Hallands län för uppförande och drift av vindkraftparken enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken. Vattenfall kommer härutöver att söka tillstånd enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln för utläggande av internkabelnätet samt exportkablar, nätkoncession enligt ellagen (1997:857) samt tillstånd enligt miljöbalken för, i vart fall, nedläggande av exportkablarna på havsbotten i territorialvattnet fram till och med landanslutningen och eventuellt även för vissa åtgärder på land.

Vindkraftsprojektet Kattegatt Syd är lokaliserat i Kattegatts utsjö, cirka 25 kilometer från kusten utanför Falkenberg, och omfattar ett cirka 122 kvadratkilometer stort område. Verksamhetsområdet är beläget helt inom svensk ekonomisk zon, på gränsen mot dansk ekonomisk zon, och utanför de två Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund respektive Stora Middelgrund och Röde bank. Strax söder om Kattegatt Syd planeras Vattenfalls andra vindkraftsprojekt Stora Middelgrund. Från vindkraftparken planeras exportkablar att förläggas norrut, förbi de två Natura 2000-områdena, Balgö och Morups bank, mot landfästen på Väröhalvön, Varbergs kommun. I närheten av strandzonen kopplas sjökabel över till markkabel som i sin tur dras fram till anslutningspunkten för det svenska transmissionsnätet.

Vindkraftparken planeras i de djupare utsjöområdena i Kattegatt med ett djupintervall om 20–80 meter och med ett bottensubstrat bestående av i huvudsak lera, men i de grundare områdena även sand, grus och småsten.

Teknisk beskrivning

Vindkraftparken kommer som mest bestå av 80 vindkraftverk och en maximal totalhöjd, dvs. höjd från vattenytan upp till rotorns översta spets, på 350 meter. Mellan varje vindkraftverk kommer växelströmskablar att anläggas. Vidare kommer upp till två transformatorstationer att anläggas inom parken.

Vindkraftverken bedöms komma att vara i storleksklassen om 15–20 megawatt per verk, beroende på dimensionering av totalhöjden och den tekniska utvecklingens fortskridande vid tidpunkten för anläggandet. Det ska dock poängteras att teknikutvecklingen går fort fram samt att mer effektiva turbiner än 20 megawatt kan bli aktuella, givetvis under förutsättning att omgivningspåverkan inte blir större.

Vad avser fundamentlösningar till havs finns det olika tekniska lösningar. I dagsläget är det s.k. monopilefundament som används mest frekvent inom havsbaserad vindkraft, men Vattenfall ser även över möjligheterna att använda s.k. gravitationsfundament och s.k. fackverksfundament med stålben eller med s.k. kassuner. Normalt sett används endast en typ av fundament för ett specifikt projekt, då det oftast är mest kostnadseffektivt, både med hänsyn till design och logistik. Beroende på bottenförhållanden och djup kan dock en kombination av olika sorters fundamentstyper komma att övervägas.

Vindkraftsparken beräknas potentiellt kunna producera 4, 7 terawattimmar per år motsvarande 2,5 till 3 procent av Sveriges totala elproduktion vid tidpunkten för ansökan.

Miljökonsekvensbeskrivningen

Av miljökonsekvensbeskrivningen framgår bland annat följande.

Anläggande, drift och avveckling av en havsbaserad vindkraftspark kan medföra en negativ påverkan på havsbottenmiljön, fisk, fåglar, marina däggdjur m.m. samt medför ett ianspråktagande av ett vattenområde som kan vara i konflikt med andra intressen såsom totalförsvarets och fiskerinäringens intressen.

Natura 2000 och riksintressen

Påverkansfaktorer som bedöms som relevanta för omkringliggande Natura 2000-områden motsvaras av undervattensbuller, grumling och sedimentation i anläggningsskedet samt förlust av habitat (undanträngning för fåglar i driftskedet). Genom den avgränsningsanalys som utförts bedöms potentiell relevant påverkan begränsas till Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank. För att minska risken för påverkan inom Natura 2000-områdena har projektområdet anpassats med en buffert

på minst en kilometer till Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank.

Verksamheten bedöms inte medföra påtaglig skada för något riksintresse utpekad inom verksamhetsområdet eller dess närhet (yrkesfiske, naturvård, friluftsliv, kulturmiljö, energiproduktion, kommunikationer och rörligt friluftsliv). Vad gäller riksintresset för totalförsvaret får det antas att den planerade verksamheten inverkar negativt på riksintresset i någon mån.

Havsbottnundersökningar

Inför anläggande av respektive fundament kommer detaljerade undersökningar att genomföras i syfte att undvika eventuella känsliga habitat vid placering av fundament. Avsikten är att via s.k. micrositing säkerställa att inga fundament eller erosionskydd placeras på bubbelrev, hästmusselbankar och haploops-samhällen, samt ej heller inom ett avstånd om 50 meter från dessa naturtyper, för bubbelrev gäller dock ett avstånd om 200 meter.

Grumling

Vad avser potentiella konsekvenser av grumling och sedimentation på mjukbottenhabitat och sandbankar bedöms dessa som obetydliga, eftersom habitaterna är tåliga mot grumling och sedimentation. Vad avser rev är de generellt mer känsliga för grumling och sedimentation, men konsekvensen bedöms ändå bli som mest liten, eftersom naturtypen endast förväntas återfinnas i områden där grumling och sedimentation blir begränsad.

Grumlade bottenarbeten och pålning kommer att undvikas under torskens känsliga säsong (januari–maj).

Fisk

Vad avser fisk kan potentiell påverkan uppkomma med anledning av grumling och sedimentation, undervattensbuller, förändrat habitat och elektromagnetiska fält. Fullvuxen fisk är relativt okänslig för grumling. Vad gäller ägg och larver av marina arter är pelagiska ägg mer känsliga för grumling än ägg som avsätts på botten eller på vegetation. Det är framför allt torsk som bedömts utgöra en för området relevant art som potentiellt är känslig för den planerade verksamheten. Vattenfall har därför planerat verksamheten och åtar sig, som ett försiktighetsmått, att undvika grumlingsalstrande bottenarbeten samt pålning under perioden januari–maj för att undvika de känsliga perioderna för torsken. Den föreslagna perioden

innefattar både lekperioden och den period då torskens ägg och larver förväntas förekomma i den fria vattenmassan.

Marina däggdjur

Den påverkansfaktor som bedöms ha störst relevans för marina däggdjur (tumlare och säl) är undervattensljud kopplat till potentiell pålning under anläggningsskedet. Pålning utan bullerdämpande åtgärder eller anpassningar kan orsaka hörselskador hos marina däggdjur i närområdet och beteendepåverkan på ett större avstånd. Området för påverkan på marina däggdjur kan förväntas variera i storlek beroende på årstid på grund av skillnader i ljudets spridning i vatten, men också beroende på vilka bullerbegränsande åtgärder som vidtas i samband med bulleralstrande åtgärder.

De nivåer som föreslås för undervattensbuller vid pålning i villkorsförslag 2 i ansökan om Natura 2000-tillstånd syftar till att säkerställa att området för beteendepåverkan inom de närliggande Natura 2000-områdena inte vid något tillfälle överstiger 20 procent av arealen i de skyddade områdena. Villkorets utformning med en bullernivå som ska innehållas på ett visst avstånd (750 meter) från bullerkällan innebär att villkoret är generellt tillämpligt och säkerställer att området för beteendepåverkan begränsas genomgående, inte bara i förhållande till Natura 2000-områdena. Den tillfälliga beteendepåverkan som kan uppstå kommer att beröra mindre än 1 procent av populationen. Vidare kommer ingen pålning att ske samtidigt med pålning för uppförande av vindkraftparken vid Stora Middelgrund, enligt villkorsförslag 4 och 5 i ansökan om Natura 2000-tillstånd.

Undervattensbuller

Vid ett anläggande av monopiles kommer pålning att krävas, vilket alstrar undervattensljud som kan påverka omgivningen. Vattenfall kommer att tillämpa riktlinjer från JNCC (British Joint Nature Conservation Committee) vad avser undervattensbuller vid pålning. Pålning kommer således att kontrolleras utifrån dessa riktlinjer och kommer att genomföras så att undervattensljud begränsas i enlighet med vad som kan uppnås vid nyttjande av s.k. dubbla bubbelgardiner (DBBC, Double Big Bubble Curtain) och s.k. hydro sound damper (HSD). Vidare kommer pålning att inledas med s.k. mjuk start och intensiteten gradvis att öka (s.k. ramp-up). Härutöver kommer inte några grumlingsalstrande bottenarbeten eller pålning att ske under perioden januari–maj.

Fåglar

Påverkan på fåglar är störst under driftskedet eftersom fåglar kan påverkas genom kollision, undanträngning och habitatförlust eller av barriäreffekter. Risk för undanträngning berör framför allt alkor, som uppehåller sig i verksamhetsområdet under vinterhalvåret. Undanträngning bedöms som mest kunna ske upp till en kilometer utanför verksamhetsområdet, varvid det ska framhållas att det också finns studier som visar att ingen undanträngning sker i parker med glesare verk såsom planeras i Kattegatt Syd. Konsekvensen för alkorna, vid en konservativ värdering av potentiell undanträngning, bedöms dock bli liten eftersom antalet undanträngda alkor är marginellt i förhållande till de populationer som övervintrar i Kattegatt och till den häckande europeiska populationen.

Vad gäller övriga fåglar finns störst risk för kollision för ormvråk och sparvhök när de under vårsträcket förflyttar sig längs en känd sträckled från Grenå (Danmark), via Anholt, för att därefter passera Kattegatt Syd på väg mot Hallandskusten. Sett till populationernas totala storlek är dock de individer som potentiellt kan komma att kollidera (dvs. i ett worst case scenario) mycket lågt och därmed bedöms konsekvensen som obetydlig för berörda populationer av rovfåglar.

Fladdermöss

Potentiella effekter för fladdermöss är relaterade till en kollisionsrisk med vindkraftsverken i driftskedet. Verksamhetsområdet är i nuläget inte av något värde för jagande fladdermöss, men skulle potentiellt kunna bli det i driftskedet, eftersom fladdermöss kan komma att lockas ut till parkområdet för att jaga insekter under ljumma och stilla sommarnätter. Under eventuell migration flyger fladdermössen lägre än vindkraftverkens fria höjd (distansen mellan rotorbladens nedersta punkt och havsytan) och kollisionsrisken bedöms då som liten.

En möjlig åtgärd är nedstängning av vindkraftparken vid gynnsamma förutsättningar för fladdermöss. Härvid kan noteras att potentiella rörelser av födosökande fladdermöss ute till havs som längst förväntas mellan 15 juli och 15 september samt att fladdermöss inte bedöms befinna sig ute till havs om vindstyrkan i rotorhöjd överstiger 6 meter per sekund, eller om temperaturen understiger 14 grader Celsius vid kraftigt regn och/eller dimma.

Kumulativa effekter

Anläggandet av Kattegatt Syd kan komma att överlappa anläggningsskedet för vindkraftparken vid Stora Middelgrund. Detta kan medföra kumulativa effekter på Natura 2000-området Stora Middelgrund och Röde bank, vilka beskrivs närmare i ansökan om Natura 2000-tillstånd.

Vad avser potentiell påverkan på tumlare inom Kattegatt kan följande noteras. Anläggningsskedet för Kattegatt Syd kan komma att överlappa med anläggningsskedet för vindkraftsprojektet Stora Middelgrund. Vattenfall kommer därför att samordna och anpassa projekten samt vidta skyddsåtgärder (bland annat ska ingen pålning ske simultant inom de två verksamhetsområdena), allt i syfte att minska kumulativa effekter kopplade till framför allt undervattensbuller inom Natura 2000-området Stora Middelgrund och Röde Bank.

Risk för kumulativa effekter på fåglar av vindkraftparker i Kattegatt bedöms främst kunna uppstå för övervintrande alkor, genom den undanträngningseffekt som vindkraftparkerna kan medföra. Alkorna bedöms som mest kunna påverkas av en undanträngningseffekt på upp till en kilometer från vindkraftparkerna. Studier visar på att ingen undanträngningseffekt uppkommer i vindkraftparker med glesare placering av vindkraftverken, såsom planeras i Kattegatt Syd.

Handläggningen hos länsstyrelsen

Regeringen beslutade den 20 oktober 2021 att ge Länsstyrelsen i Hallands län i uppdrag att bereda ärendet. Efter att länsstyrelsen begärt vissa kompletteringar kungjordes ansökan varefter remissyttranden och yttranden inom ramen för Esbokonventionen inkom. Vattenfall har bemött inkomna yttranden.

Remissyttranden m.m.

Yttranden har inkommit från myndigheter, länsstyrelser, kommuner, organisationer och enskilda.

Sveriges geologiska undersökning, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Riksantikvarieämbetet, Halmstads kommun, Falkenbergs kommun, Varbergs kommun, Båstads kommun, Helsingborgs kommun, Stena Lines, Naturskyddsföreningen Halland, Teracom AB, Statens energimyndighet, Sveriges lantbruksuniversitet tillstyrker eller har inga synpunkter på ansökan.

Havs- och vattenmyndigheten har tillstyrkt ansökan under förutsättning att vindkraftsparken under främst driftskedet inte medför någon betydande påverkan på det utpekade riksintresseområdet för yrkesfisket. För att öka förutsättningarna för samexistens mellan yrkesfisket i området och vindkraftsparken är det högst önskvärt att en samverkansplan upprättas och att yrkesfisket genom producentorganisationerna har möjlighet att delta och utforma en tidigt i processen. Detta gäller vid anläggningsfas men framför allt vid driftsfas, så att intresset inte tar påtaglig skada. Myndigheten ser även att det finns behov av ytterligare villkor som syftar till att minska risken för störning eller skada på marina däggdjur, fisk och känsliga habitat.

Transportstyrelsen har tillstyrkt ansökan under förutsättning att de åtgärdsförslag som föreslås i ansökan och den nautiska riskanalysen beträffande sjöfarten genomförs. Detta innebär att parkens utbredning (vindkraftverkens placering) i förhållande till omgivande farleder bör justeras för att kunna upprätthålla ett acceptabelt säkerhetsavstånd.

Trafikverket Region Väst anser att Sjöfartsverkets eventuella synpunkter på lokalisering och utformning av byggnaden ska inhämtas och beaktas.

Länsstyrelsen i Hallands län har tillstyrkt ansökan, förutom för området Kummelgrunn där ansökan avstyrks. Länsstyrelsen anser att den energipolitiska och miljömässiga nyttan av projektet väger tungt, vad avser tillskott av förnyelsebar elproduktion, men att det krävs skyddsåtgärder för att inte marina däggdjur, fiskar och fåglar samt bubbelrev, rev och sublittorala sandbankar på ett betydande sätt ska påverkas negativt. Regeringen bör överväga vilka åtgärder som kan behövas för att inte riksintresset yrkesfiske ska påverkas negativt av vindkraftsanläggningen. Länsstyrelsen anser att ur ett riskperspektiv är vindkraftsparken tillåtlig och anser att genom samverkan mellan vindkraftsbolagen och yrkesfisket, samt genom regeringsuppdrag till statliga myndigheter, bör inte påverkan på yrkesfisket bli så stor att inte vindkraftsparken är tillåtlig.

Naturvårdsverket har avstyrkt att tillstånd meddelas med hänsyn till områdets stora betydelse som livsmiljö för övervintrande och rastande sjöfågelbestånd, som flyttningsstråk för rovfåglar och den negativa påverkan som riskerar att uppkomma genom störningar och undanträngningseffekter samt risker för kollisioner för flera fågelarter. För det fall tillstånd trots allt ges anser Naturvårdsverket att tillståndet behöver förenas med krav på

uppföljning av förekomst av fladdermöss, villkor om skyddsåtgärder för fladdermöss som tar hänsyn till erforderliga tider, vind-, temperatur- och väderförhållanden för fladdermössens aktivitet samt bemyndigande till tillsynsmyndigheten att vid behov besluta om justering av skyddsåtgärdernas utformning.

Försvarsmakten har motsatt sig vindkraftsetableringen Kattegatt Syd.

Sjöfartsverket har avstyrkt ansökan på grund av att ytan för den ansökta parken inte ger tillräckligt säkerhetsavstånd till sjötrafiken i de för riksintresse kommunikationer/sjöfart angivna sjötrafikstråken, T-rutten respektive S-rutten. Gällande T-rutten ser Sjöfartsverket stor risk att ansökt utformning av vindkraftsparken försvårar måluppfyllnaden med ruttsystemet i Kattegatt, nämligen att öka sjösäkerheten. För S-rutten så ligger ansökan i direkt konflikt med dagens etablerade fartygsstråk.

Kustbevakningen har avstyrkt utformningen av förslag till vissa villkor. Det behöver förtydligas om det är Kustbevakningen eller länsstyrelsen som är tillsynsmyndighet. I övrigt har Kustbevakningen inga synpunkter på tillståndsansökan.

Havs- och kustfiskarnas Producentorganisation (HKPO), Sveriges Fiskares Producentorganisation (SFPO) och Swedish Pelagic Federation Producentorganisation (SPF) har avstyrkt tillstånd mot bakgrund av påverkan på yrkesfisket.

BirdLife Sverige anser att Kattegatt Syd inte uppfyller kravet om lämplig lokalisering enligt 2 kap. 6 § miljöbalken. Om vindkraftsparken ändå tillåts att uppföras, så måste operatören åläggas att tillämpa i yttrandet beskrivna säkerhets- och hänsynsåtgärder samt utföra ett kontrollprogram med avseende att belägga vindkraftsparkens påverkan på specifika fågel- och naturvärden.

Halmstads, Falkenbergs och Varbergs Ornitologiska Föreningar anser att grundområdena i Kattegatt måste få ett starkare skydd än vad de har idag, och därför föreslår föreningarna att hela området från Fladen ner till och med Lilla Middelgrund får status som SPA-område. Om en vindkraftsanläggning i Kattegatt ges tillstånd, anser föreningarna att det bör ställas villkor på att det installeras system som stänger av verken under tider då det sker betydande flyttningsrörelser av fåglar över havet.

Föreningen God Livsmiljö Hylte redovisar farhågor och risker med vindkraft till havs. Föreningen anser att Sverige inte uppfyller internationella åtaganden enligt Århuskonventionen, artikel 7.

Föreningen Rädda Hallandskusten anser att ansökan inte uppfyller 2 kap. 4 § miljöbalken. Föreningen har även invändningar mot samrådet.

Affärsverket svenska kraftnät har anfört att det utifrån ett elnätsperspektiv är helt likgiltigt vilken av vindkraftsparkerna Kattegatt Syd respektive Galatea-Galene som nätansluts, så länge eleffekten är densamma.

Galatea-Galene Vindkraft AB (OX2) har lämnat synpunkter i ärendet.

Vattenfall har yttrat sig över de inkomna yttrandena och i vissa delar justerat sina yrkanden.

Yttranden inom ramen för Esbokonventionen

Naturvårdsverket har genomfört Esbosamråd med Danmark gällande Vattenfalls ansökan samt miljökonsekvensbeskrivning för vindkraftspark Kattegatt Syd i enlighet med Esbokonventionens artikel 4 och 5. Yttranden har lämnats av Miljöstyrelsen, Miljöministeriet i Danmark och Norrdjurs kommun.

Miljöministeriet godkänner underlaget för ansökan i relation till påverkan på Anholt med anledning av uppförandet av vindkraftparken.

Norrdjurs kommun har bland annat efterfrågat en bedömning av potentiell påverkan på Anholt flygplatsverksamhet och en bedömning av projektets påverkan på sälar i reservatet benämnt Totten. Kommunen har vidare angett att miljökonsekvensbeskrivningen saknar en bedömning av påverkan på turism och rekreation med avseende på Anholt samt att visualisering av ljuspåverkan från parken är missvisande. Vindkraftparken kommer att påverka Anholts ambition att bli certifierad som ”Danmarks Mörkaste stad”.

Vattenfall har bemött inkomna yttranden.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen i Hallands län föreslår att regeringen bifaller ansökan delvis då platsen för verksamheten kan godtas, förutom den nordvästra och nordöstra delen av verksamhetsområdet som bör undantas från vindkraftetablering.

Områdena utreds som en utvidgning av Natura 2000-området Lilla Middelgrund och är del av ett IBA-område (Important Bird and Biodiversity Areas) med betydelse för bevarande av vilda fåglar enligt fågeldirektivet. Genom att undanta den nordvästra och nordöstra delen av verksamhetsområdet bedömer länsstyrelsen att etablering av vindkraft kan tillåtas i övriga delar.

Länsstyrelsen uppger i sitt yttrande att påverkan på Försvarmaktens riksintresse (jfr 3 kap. 10 § miljöbalken) inte kan bedömas på grund av sekretess. Frågan överläts till regeringens bedömning.

Länsstyrelsen gör inte heller någon avvägning eller prioritering enligt 16 kap. 11 § miljöbalken mellan de två vindkraftsparkerna Kattegatt Syd (Vattenfall Vindkraft AB) och Galatea-Galene (Galatea-Galene Vindpark AB) som ansöker om tillstånd på delvis samma plats.

Länsstyrelsen redovisar i sitt yttrande till regeringen de villkor som föreslås gälla för verksamheten.

Handläggningen hos regeringen

Bolagets yttranden

Vattenfall ser mycket positivt på länsstyrelsens förslag. Det bekräftar den bedömning bolaget gör rörande projektet, dvs. att det är ett unikt projekt i ett område med ett synnerligen bra vindläge, strategiskt lokaliserat i elområde tre samt med en reservation i elnätet för överföring av fossilfri elproduktion. Projektet balanseras vidare i relation till andra intressen i området såsom sjöfart, fiske, m.m., och kan samexistera med nämnda intressen. Även intresset för havsvindkraft respektive totalförsvaret kan samexistera i och kring aktuellt vindkraftsområde.

Bemötande av länsstyrelsens villkorsförslag

Vattenfall konstaterar att länsstyrelsens villkorsförslag i stort är rimliga och följer bolagets förslag och anpassning utifrån de remissyttranden som inkommit i ärendet från myndigheter under länsstyrelsens handläggning. Bolaget har dock mindre justeringsförslag avseende några av de villkor länsstyrelsen föreslagit.

Länsstyrelsen har föreslagit villkor om omgivningsverkan från pålning som även tagits in i länsstyrelsens beslut om att meddela tillstånd enligt 7 kap.

28 a § miljöbalken, ett s.k. Natura 2000-tillstånd. Det saknas legala skäl att ha samma reglering i två olika tillstånd för samma verksamhet. Vattenfall önskar att regeringen bortser från de förslagen.

Länsstyrelsen har i sitt beslutsförslag angett att tillståndstiden ska fastställas till 40 år från laga kraft av tillståndsbeslutet. Bolaget har i ansökan istället yrkat att tillståndstiden ska bestämmas till 40 år från det att verksamheten igångsatts. Hänvisning kan i denna del ske till regeringens beslut i ärende avseende svenska Kriegers flak (regeringens ärende M2018/02437) där tillståndstiden relateras till den tidpunkt när bolaget anmält till länsstyrelsen att verksamheten eller del av denna tagits i drift. Då ytterligare tillstånd behövs innan anläggningsåtgärder kan påbörjas och anläggningstiden måste beaktas, riskerar den av länsstyrelsen föreslagna tillståndstiden att innebära en väsentlig inskränkning av den planerade drifttiden för projektet. Bolaget vidhåller således sitt förslag.

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om micrositing har Vattenfall föreslagit att tillståndet ska förenas med ett sådant villkor som innebär att det säkerställs att fundament och erosionsskydd inte anläggs på eller i direkt anslutning till särskilt skyddsvärda habitat. Länsstyrelsen har emellertid föreslagit ett tillägg i att det aktuella villkoret även ska omfatta andra bottenarbeten inklusive kabeldragning. Länsstyrelsens tillägg avseende kabeldragning är en fråga som formellt prövas enligt ansökan om tillstånd till utläggande av kablar enligt lagen om kontinentalsockeln. Nämnade tillägg avseende kablar ska således inte tas med i tillståndet till uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon. Dessutom kommer vindkraftparken att uppföras på ett bottenområde som är kraftigt påverkat av bottenrålning varför tillägget oavsett nämnda konstaterande inte är motiverat. Det kan i sammanhanget också förtydligas att det inte planeras för några relevanta bottenarbeten utöver sådana åtgärder som kommer att ske i anslutning till fundament och erosionsskydd. Bottenarbetet kopplat till anläggande av fundament och erosionsskydd omfattas därmed redan av villkorsförslaget i dess ursprungliga lydelse; länsstyrelsens tillägg är således inte relevant.

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om stoppreglering för fladdermöss har myndigheten ändrat systematiken i det förslag Vattenfall lämnade, dvs. att om undersökningar när parken är uppförd visar på förekomst av fladdermöss kan ytterligare försiktighetsåtgärder vidtas. Det av Vattenfall

föreslagna villkoret syftar primärt till att följa upp en eventuell förekomst av födosökande fladdermöss till följd av större flöden av insekter från land, men täcker även in perioden för höstmigrationen. Sammantaget har risken för att fladdermöss följer insekter ut över havet och kolliderar med vindkraftverken bedömts som liten. Det finns inga indikationer på förekomst av ett stråk för höstmigrerande fladdermöss över verksamhetsområdet. Skälet för Vattenfalls villkorsförslag är alltså inte att konsekvensbedömningen har visat på en förhöjd risk för att fladdermöss ska finnas i området; villkorsförslaget syftar istället till att inte stänga frågan, om relevant förekomst mot all förmodan förekommer efter det att parken är uppförd och uppföljning gjorts. Under ovan nämnda förhållanden är en rimlig åtgärd att initialt följa upp förekomsten av fladdermöss och därefter besluta om eventuell stoppreglering. Även om det är oklart och kanske inte sannolikt att insekter ansamlas så pass långt ute till havs och därmed kan locka till sig fladdermöss innebär Vattenfalls villkorsförslag att frågan kan regleras i framtiden, om det är relevant. Länsstyrelsens förslag är i sin tur alltför långtgående och begränsar energiproduktionen utan ett underlag som visar att fladdermöss är närvarande i parken vid nämnda förhållanden. För det fall att regeringen anser att det likväl är motiverat med en stoppreglering från start bör det i villkoret läggas fast en bortre gräns för hur många säsonger uppföljning och obligatorisk stoppreglering ska gälla.

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om stoppreglering för rovfåglar har länsstyrelsen föreslagit att tillståndet ska förenas med stoppreglering för rovfågel vid tillfällena med ett stort antal flyttande rovfåglar över vindparken då det samtidigt finns en förhöjd risk för fågelkollisioner. Vattenfall har inte föreslagit några särskilda skyddsåtgärder med hänvisning till förekomst av rovfågel. Bolaget har låtit komplettera det initiala prövningsunderlaget med en platsspecifik kollisionsriskmodellering för rovfågel. Modelleringen, som bygger på konservativa antaganden, visar att risken för att rovfåglar ska förolyckas i anslutning till parken är betydligt lägre än vad som förutsattes vid framtagande av miljökonsekvensbeskrivningen, i vilken det bedömdes att projektet kunde ha en försumbar konsekvens för berörda populationer av rovfågel. Vid dessa förhållanden är en stoppreglering inte motiverad. Skulle regeringen trots detta anse att det är nödvändigt att lägga fast krav på skyddsåtgärder måste ett dylikt krav utformas på så vis att det är tydligt vad som krävs av verksamhetsutövaren för att efterleva villkoret. Det nu föreslagna villkoret uppfyller inte det kravet. Mer lämpligt vore i så fall att tillståndet förenas med ett bemyndigande av tillsynsmyndigheten att besluta

om stoppreglering under relevanta perioder, om uppföljning av förekomst av migrerande rovfågel visar på en signifikant högre risk för att rödlistade rovfåglar ska förolyckas under migrationen än vad genomförd kollisionriskanalys visat. Vattenfall ställer sig dock frågande till att detta skulle vara motiverat i det här fallet.

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om marinarkeologi har Vattenfall i sitt villkorsförslag formulerat ett sedvanligt villkor rörande marinarkeologi med en erinran om att projektet även ska efterleva kraven i kulturmiljölagen (1988:950). Länsstyrelsen har i sitt beslutsförslag utvidgat villkoret och lyft in krav som redan följer av kulturmiljölagen. Detta är vanskligt samt kan ge upphov till tolkningsfrågor vad avser villkoret i relation till lagen. Vattenfall har exempelvis redan utfört en s.k. etapp 1-utredning med avseende på marinarkeologiska frågor samt skickat in den till länsstyrelsen för dess bedömning. Denna utredning är den utredning som länsstyrelse avsett att reglera i det första steget i länsstyrelsens beslutsförslag. Det saknas således skäl att föreskriva ett villkor i enlighet med vad länsstyrelsen föreslagit. Vidare finns, i ljuset av den genomförda etapp 1-utredningen, skäl att justera bolagets förslag med följande lydelse: ”Om data från bottenundersökningarna visar att det finns spår eller indikation av en marinarkeologisk lämning erinras bolaget om kraven i kulturmiljölagen.”

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om yrkesfiske har länsstyrelsen i sitt beslutsförslag lagt till ett nytt villkor med följande lydelse:
”Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 10 miljoner kronor i 2022 års prisnivå, undersöka hur en omställning av yrkesfisket inom vindkraftsområdet kan göras om andra metoder krävs inne i parken, samt utveckla fiskemetoder och bekosta ny utrustning som yrkesfisket kan behövas inom vindkraftsområdet Kattegatt Syd.”

Vattenfall är angeläget om att bottentrålning ska kunna fortgå i det aktuella området även efter att parken etablerats. Det är också tydligt vid de kontakter som Vattenfall haft med SPFO och HKPO att organisationernas medlemmar redan idag har en mycket hög kunskap om alternativa fiskemetoder, tillgänglig teknologi och pågående teknikutveckling. Det har vidare framkommit att verksamhetsområdet är särskilt lämpat för bottentrålning och att fiskeorganisationerna, av olika skäl, bedömer att förutsättningarna för en omställning till andra metoder är små. Vattenfall ser likväl positivt på att stötta yrkesfiskarna i regionen genom att bidra till

investeringar i sådan utrustning som behövs för ett fortsatt fiske inom vindkraftparken. Såvitt bolaget kan förstå kan det exempelvis röra sig om tekniska lösningar för förbättrad navigation eller liknande, dvs. inte nödvändigtvis utrustning kopplat till alternativa fiskemetoder. Bolaget har heller ingen principiell invändning mot att en sådan skyldighet läggs fast i ett villkor på det sätt som föreslagits av länsstyrelsen, även om sådana åtaganden också skulle kunna hanteras inom samverkansplanen mellan Vattenfall och intresserade organisationer. Eftersom Vattenfall saknar nödvändig kompetens och erfarenhet för att, som länsstyrelsen föreslagit, utreda en omställning av yrkesfisket är det dock viktigt att ett villkor formuleras så att det är tydligt att eventuell forskning och utveckling kopplat till yrkesfisket får drivas av de berörda aktörerna och att Vattenfall kan bidra med finansiering och stöd i den mån det efterfrågas. Det aktuella villkorsförslaget skulle därmed kunna omformuleras med följande lydelse: ”Verksamhetsutövaren ska, intill ett belopp av högst 10 miljoner kronor i 2022 års prisnivå, bistå berörda producentorganisationer vid eventuella utredningar av fiskemetoder eller teknisk utrustning samt vid bekostande av eventuell ny utrustning som föranledas av anpassningar för ett fiske inom vindkraftparken.”

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag om kontrollprogram har länsstyrelsen i bolagets förslag till kontrollprogramsvillkor lagt till att verksamhetsutövaren ska följa upp och utvärdera parkens effekt på minst tumlare, fisk, skaldjursbestånd, bottenfauna, sjöfåglar och rovfåglar. Vattenfall har för avsikt att i kontrollprogrammet följa upp påverkan på rovfågel samt att i separata studier följa upp tumlare och sjöfågel i relation till uppförandet och den inledande driften av havsvindparken. Vad avser frågan om uppföljning av fisk, skaldjursbestånd och bottenfauna får bolaget emellertid motsätta sig en sådan uppföljning samt i synnerhet en uttrycklig reglering härom i kontrollprogramsvillkoret. Detta i ljuset av att bolaget anpassat vindkraftparken för att möjliggöra fortsatt yrkesfiske inom parken varmed en påverkan på botten, fisk och skaldjursbestånd kommer att ske oaktat uppförandet och driften av parken från nämnda fiske.

Bemötande av inkomna yttranden från ESBO-samrådet

Vattenfall har via länsstyrelsen mottagit yttranden från danska myndigheter med anledning av inlämnad ansökan och det Esbo-samråd som skett i relation till denna enligt Esbokonventionen. Bolaget konstaterar att det i stort inte framförs någon synpunkt som inte redan behandlats av svenska

remissinstanser men ger i yttrandet kommentarer till respektive synpunkt vilka främst refererar till tidigare bemötande m.m. från Vattenfall.

Konkurrerande anspråk på området

Det finns andra aktörer som gör anspråk på samma område som där vindparken Kattegatt Syd planeras. Det är viktigt att prövning av Kattegatt Syd görs i relation till nu gällande lagstiftning. Det saknas i lagen om Sveriges ekonomiska zon bestämmelser respektive hänvisningar till bestämmelser i miljöbalken som ger uttryck för att konkurrerande projekt ska samprövas eller bestämmelser om att regeringen vid denna samprövning ska jämkta eller endast meddela tillstånd till den projektör som bäst anses utnyttja ett havsområde. En möjlig lösning, som Vattenfall också tagit höjd för och beskrivit i prövningsunderlaget, är att det konkurrerande projektet, Galatea-Galene, beviljas tillstånd för etablering av den nordligaste av de två vindkraftparkerna, dvs. den som inte överlappar med Kattegatt Syd.

Vattenfall har i yttrande som inkom den 5 maj 2023 anfört att bolaget har haft kontakt med Onsala rymdobservatorium och att risken för en påverkan på observatoriets verksamhet är minimal. Det handlar om en ev. strålning från generatorerna. Vattenfall kommer att ha samråd med observatoriet inför anläggningsfasen för att se om risk för potentiell störning kan minimeras. Bolaget föreslår att ett villkor om det föreskrivs.

Övriga yttranden

Onsala Rymdobservatorium har i yttrande som inkom den 30 mars 2023 anfört i huvudsak följande. Observatoriet ingår i den svenska nationella infrastrukturen för radioastronomi och förser forskare med utrustning för att studera jorden och resten av universum. Det finns ett starkt nationellt och internationellt intresse för att observatoriets verksamhet kan bedrivas med minimerad risk för störning utifrån. Vindkraftverks storlek påverkar direkt risken för observatoriets verksamhet beroende på att de reflekterar radiostrålning från elektronisk utrustning. Observatoriet bedömer att den största risken från vindparken Kattegatt Syd är den egengenererade störningen. Detta beror på att vindkraftverken, p.g.a. sin höjd, är synliga på stora avstånd och därmed har radiostrålningen fri väg till radioteleskopen. Onsala rymdobservatorium yrkar mot bakgrund av det ett tillägg till villkoren för vindparken Kattegatt Syd innebärande att tillstånd medges under förutsättning att av radiostörningar på observatoriets störningskänsliga

verksamhet minimeras samt att samråd sker med observatoriet såväl under uppförandet av vindparken som under vindparkens drift.

Galatea-Galene Vindpark AB (GGVAB) har i yttrande som inkom den 3 mars 2023 anfört att GGVAB projekterar vindpark Galatea-Galene inom delvis samma område som Kattegatt Syd och ger i yttrandet sin syn på hur de parallella tillståndsansökningarna bör hanteras.

Skälen för regeringens beslut

Prövningens omfattning

Regeringen har att pröva frågan om tillstånd kan ges enligt 5 § lagen (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon till uppförande och drift av en gruppstation för vindkraft i Kattegatt inom Sveriges ekonomiska zon. Vid prövningen ska regeringen tillämpa bland annat 2–4 kap., 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken (6 § lagen om Sveriges ekonomiska zon).

Enligt 4 kap. 8 § miljöbalken får en användning av mark och vatten som kan påverka ett naturområde som har förtecknats enligt 7 kap. 27 § första stycket 1 eller 2 miljöbalken (ett s.k. Natura 2000-område) och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (ett s.k. Natura 2000-tillstånd) komma till stånd endast om sådant tillstånd har lämnats. Frågan om Natura 2000-tillstånd prövas i annan ordning. Verksamhetsområdet för den planerade vindparken Kattegatt Syd är lokaliserat mellan Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank. Länsstyrelsen har i beslut den 19 oktober 2022 lämnat Natura 2000-tillstånd för vindparkens påverkan på de ovannämnda Natura 2000-områdena (dnr 6050–2021). Beslutet är överklagat till Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. Även om överprövning nu pågår ser regeringen inget hinder mot att pröva aktuell ansökan.

Miljökonsekvensbeskrivning

Regeringen konstaterar att Vattenfall har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och miljöbedömningsförordningen (2017:966). Regeringen finner att inlämnad miljökonsekvensbeskrivning efter gjorda kompletteringar uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken och därför kan godkännas.

Tillåtlighet

Val av plats

Vid val av plats för en verksamhet som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön, enligt 2 kap. 6 § första stycket miljöbalken.

Den energipolitiska och miljömässiga nyttan av projektet väger tungt, vad avser potentiellt tillskott av förnyelsebar elproduktion på 4,7 terawattimmar per år. Det tillskott av fossilfri energiproduktion som denna vindpark förväntas medföra är viktig i avvägningen gentemot risken för skada som vindparken kan innebära för natur- och kulturmiljövärden.

Regeringen konstaterar att Sveriges elkonsumention beräknas öka kraftigt de kommande åren, som ett resultat av att industri och transporter elektrifieras och fasar ut fossila bränslen. Rysslands invasion av Ukraina har även medfört att behovet av elproduktion i hela Europa har ökat. Regeringen strävar efter att Sveriges elproduktion ska vara fossilfri. Utbyggnad av havsbaserad vindkraft är en viktig del i att nå dessa mål.

Avvägningar mellan den ansökta verksamheten och övriga intressen redovisas under respektive avsnitt nedan. Regeringen anser sammanfattningsvis att utredningen avseende lokaliseringen är tillräcklig och att platsen för verksamheten kan godtas, förutom den nordvästra och nordöstra delen av verksamhetsområdet.

Planförhållanden

Den vägledande havsplanen har beslutats den 10 februari 2022 av regeringen. Verksamhetsområdet är lokaliserad utanför utpekade naturområden enligt havsplanen. Området där vindparken planeras att anläggas ryms i sin helhet inom område V312 i havsplanen för Västerhavet. Större delen av vindparkens planerade område betecknas i havsplanen som användning yrkesfiske, som i sin tur sammanfaller rumsligt med riksintresse för yrkesfisket enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Vid områdets sydligaste spets anger havsplanen generell användning.

Hushållningsbestämmelserna

I 5 § tredje stycket lagen om Sveriges ekonomiska zon anges att ett tillstånd ska förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och

enskild rätt, såsom att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser samt trygga säkerheten.

Natura 2000-habitat såsom bubbelrev, rev och sublittorala sandbankar behöver skyddas vid byggskedet så att inte fundament placeras på eller för nära. Vattenfall har visat att bolaget har undersökt botten och har kunskap om var skyddsvärda habitat finns. Regeringen anser att det är möjligt att föreskriva skyddsåtgärder så att anläggande, drift och avveckling av vindkraftsanläggningen kan tillåtas.

Sjöfågel såsom sillgrissla, tordmule och tretåig mås påverkas av en etablering av vindkraft till exempel genom en utestängningseffekt eller genom kollision med vindkraftverken. Det område som föreslås som en utvidgning av det befintliga Natura 2000-området Lilla Middelgrund bör undantas från vindkraftsetablering. Området är ett IBA-område med betydelse för bevarande av vilda fåglar enligt fågeldirektivet. Genom att undanta detta område från tillståndet för vindkraftsanläggningen, anser regeringen att etablering av vindkraft i den övriga delen av verksamhetsområdet kan tillåtas.

Det IBA-område som bör undantas till skydd för sjöfågel sammanfaller med området Kummelgrunn där det finns värdefulla bottensamhällen. Eftersom området Kummelgrunn undantas från det område där vindkraftsanläggningen får uppföras, gör regeringen bedömningen att verksamheten inte på ett betydande sätt kan försvåra bevarandet av arterna och naturtyperna i området.

Det finns risk att migrerande fåglar påverkas negativt genom bland annat kollisioner och att vindparken fungerar som barriär. Uppföljande studier bör göras för att undersöka hur sjöfåglar eventuellt påverkas av undanträngningseffekter och hur rovfåglar påverkas av kollisionsrisken med vindkraftverken. Skyddsåtgärder för att motverka detta behövs, till exempel genom att utformningen på verken anpassas och att de stängs av under tider med ett stort antal sträckande fåglar. Regeringen anser att det är möjligt att föreskriva skyddsåtgärder så att drift av vindparken kan tillåtas.

I dagsläget saknas tillräcklig kunskap om hur fladdermöss rör sig till havs. Regeringen anser dock att det är möjligt att föreskriva villkor till skydd för fladdermöss så att drift av vindparken kan tillåtas.

Om data från bottenundersökningarna visar att det finns spår eller indikation av en marinarkeologisk lämning erinras bolaget om kraven i kulturmiljölagen.

Transportstyrelsen och Sjöfartsverket anser att vindparken kommer i konflikt med angivna sjötrafikstråk för riksintresse kommunikationer/sjöfart, T-rutten respektive S-rutten. För att vindparken inte ska komma i konflikt med riksintresset för kommunikation/sjöfart, behöver åtgärder vidtas. Vattenfall säger i sitt bemötande av Sjöfartsverkets yttrande att ett nytt villkor föreslås som innebär att enskilda vindkraftverk och transformatorstation i vindkraftparken ska ha ett minsta avstånd till S-rutten om 1 nautisk mil. Regeringen gör bedömningen att verksamheten kan tillåtas med denna skyddsåtgärd.

Det finns en risk att riksintresset yrkesfiske påverkas negativt av vindkraftsetableringen. Genom samverkan mellan vindkraftsbolagen och yrkesfisket, samt genom skyddsåtgärder med villkor, bör inte påverkan på yrkesfisket bli så stor att vindkraftparken inte kan tillåtas. Regeringen ser också att det finns goda möjligheter för framtida samexistens med vattenbruk i vindkraftparken, exempelvis genom samverkan med vattenbruksproducentorganisationer, vilket kan stärka den svenska livsmedelsproduktionen.

Enligt 3 kap. 9 § miljöbalken ska områden som är av riksintresse på grund av att de behövs för totalförsvarets anläggningar skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna. Regeringen konstaterar att det finns flera parallellt pågående tillståndsärenden för havsbaserad vindkraft i Södra Västerhavet och att Försvarsmakten i tidigare samrådsprocesser har lämnat yttranden avseende påverkan på riksintressen för totalförsvarets militära del för respektive enskild vindpark. Regeringen konstaterar vid en samlad bedömning att det i Södra Västerhavet finns förutsättningar för viss utbyggnad av vindkraft men att den behöver anpassas i såväl omfattning som utformning för att säkerställa att skada på det militära försvaret inte uppstår. Vad gäller vindparken Kattegatt Syd anser regeringen att verksamheten kan tillåtas med angivet villkor om samråd utan risk för påtaglig skada på riksintressen för totalförsvarets militära del.

Natura 2000-områden och annat områdesskydd

Verksamhetsområdet för vindkraftsanläggningen är lokaliserat mellan Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank. Länsstyrelsen har den 19 oktober 2022 meddelat Vattenfall Vindkraft AB och Vattenfall Vindnät Sverige AB Natura 2000-tillstånd för påverkan på Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank. Ansökan om Natura 2000-tillstånd vad gäller delar av verksamhetsområdet i det nordvästra och nordöstra hörnet avslogs. Beslutet har överklagats till mark- och miljödomstolen.

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Enligt 6 § första stycket lagen om Sveriges ekonomiska zon ska 5 kap. 3–5 och 18 §§ miljöbalken tillämpas vid prövning av tillstånd. Verksamheten ger upphov till impulsivt undervattensbuller i anläggningsfasen vid pålning av fundamentstypen monopile. För impulsivt undervattensbuller finns en miljö kvalitetsnorm framtagna enligt HVMFS 2012:18: E.2

Miljö kvalitetsnorm - Mänskliga verksamheter ska inte orsaka skadligt impulsivt ljud i marina däggdjurs utbredningsområden under tidsperioder då djuren är känsliga för störning.

Tillstånd får inte ges till en verksamhet om den ger upphov till en sådan ökad förorening eller störning som innebär att vattenmiljön försämras på ett otillåtet sätt eller som har sådan betydelse att det äventyrar möjligheten att uppnå den status eller potential som vattnet ska ha enligt en miljö kvalitetsnorm.

Regeringen bedömer utifrån vad som har framkommit i ärendet och med de skyddsåtgärder som föreslås vid anläggningsarbeten, framför allt vid pålningen av monopile-fundament, att verksamheten inte bidrar till att försvåra uppnåendet av miljö kvalitetsnormer avseende undervattensbuller för vatten.

Sammanfattning av tillåtligheten

Regeringen konstaterar att den ansökta gruppstationen kommer att anslutas till det svenska elnätet. Sammanfattningsvis bedömer regeringen att verksamheten, med de begränsningar och med de villkor om skyddsåtgärder och försiktighetsmått som framgår av detta beslut och som sökanden i övrigt har åtagit sig i ärendet, kan tillåtas. Vid en bedömning enligt 2 kap. 6 § miljöbalken får den föreslagna platsen anses vara lämplig för att

verksamheten ska kunna bedrivas utan alltför stor negativ påverkan på miljön.

Tillståndets förutsättningar

Igångsättningstid

Vattenfall har inte yrkat någon igångsättningstid. Regeringen bedömer att det är tillräckligt att beslutet anger att de byggnations- och anläggningsåtgärder som krävs för verksamheten ska ha vidtagits senast 10 år från detta tillstånd

Tillståndets giltighetstid

Länsstyrelsen har föreslagit att tillståndet ska gälla i 40 år från det att beslutet vunnit laga kraft. Vattenfall har yrkat att tillståndet ska gälla i 40 år från den dag sökanden anmäler till tillsynsmyndigheten att vindparken eller del därav tagits i drift.

Regeringen bedömer att tillståndet bör gälla i 40 år från den dag sökanden anmäler till tillsynsmyndigheten att vindparken eller del av den tagits i drift. Anläggande av en vindkraftpark innehåller många tidsmässigt svårberäknliga moment och ett stort antal tillståndprocesser där tidsåtgången kan vara svår att påverka för sökanden. Med denna utformning av villkoret behöver sökanden inte begära omprövning av sitt tillstånd enbart därför att anläggande av parken drar ut på tiden.

Villkor

Enligt 5 § tredje stycket lagen om Sveriges ekonomiska zon ska ett tillstånd förenas med de villkor som behövs för att skydda allmänna intressen och enskild rätt, såsom att skydda människors hälsa och miljön mot skador och olägenheter, främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser samt trygga säkerheten. Enligt 5 b § får ett tillstånd för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för återställning m.m.

När det gäller länsstyrelsens förslag till villkor om skyddsåtgärder vid installationsarbeten m.m. till skydd för närliggande Natura 2000-områden har bolaget anfört att dessa frågor regleras i Natura 2000-tillståndet och därför inte behöver tas med i tillståndet enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon. Regeringen bedömer att en dubbelreglering av villkoren i det här fallet skulle kunna leda till motstridiga eller oklara villkor. Regeringen bedömer

därför att det är tillräckligt med en hänvisning till regleringen i Natura 2000-beslutet.

Villkor 1 – allmänna villkoret

Vattenfall bör åläggas att följa de åtaganden som gjorts i ansökan och under ärendets handläggning och som inte kan kopplas till ett specifikt villkor.

Villkor 2–3 – samråd om slutlig utformning

I villkor 2 föreskrivs att den närmare placeringen av vindkraftverken bör ske efter samråd med Onsala rymdobservatorium vilket Vattenfall har medgett.

Villkor 3 bedömer regeringen behövs för att verksamheten ska vara förenlig med riksintresset för totalförsvarets militära del.

Villkor 4 – anläggningsarbeten

Villkor 4 överensstämmer med Vattenfalls förslag till villkor. Regeringen anser att länsstyrelsens tillägg i sista meningen enligt Havs- och vattenmyndighetens förslag inte bör föreskrivas. Länsstyrelsens tillägg avseende kabeldragning är en fråga som formellt prövas enligt ansökan om tillstånd till utläggande av kablar enligt lagen om kontinentalsockeln. Nämnade tillägg avseende kablar ska således inte tas med i tillståndet till uppförande, drift och avveckling av vindkraftparken enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon. Det planeras inte heller för några andra relevanta bottenarbeten utöver sådana åtgärder som kommer att ske i anslutning till fundament och erosionskydd.

Villkor 5–8 – sjöfart och flygtrafik

Villkor 5–8 överensstämmer med Vattenfalls egna förslag till villkor, vilka regeringen anser är lämpliga.

Villkor 9 – avfall och oljeanvändning

Villkor 9 överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till villkor. Villkoret är lämpligt och bör gälla vid anläggnings-, drifts- och avvecklingsfasen.

Villkor 10–11 – fladdermöss och fåglar

Enligt villkor 16 om skydd för fladdermöss i länsstyrelsens förslag till beslut ska vindkraftverken under perioden fr.o.m. den 15 juli t.o.m. den 15 september hållas avstängda med vingarna stillastående eller med rotor ställd i idlat läge från solnedgång till soluppgång under vissa förutsättningar.

Vattenfall har anfört att länsstyrelsens förslag är alltför långtgående och begränsar energiproduktionen utan ett underlag som visar att fladdermöss är närvarande i parken vid nämnda förhållanden.

Regeringen bedömer att det är lämpligt att förtydliga att det rör sig om en driftreglering och inte nödvändigtvis en avstängning av vindkraftverken. Regeringen bedömer att villkor 10 bör få den lydelse som framgår av regeringens beslut.

Villkor 11 utformas till skydd för fåglar vid speciella tillfällen. Enligt villkor 17 i länsstyrelsens förslag till beslut ska vindkraftverken tillfälligt stängas av vid stort antal flyttande rovfåglar över vindparken då det samtidigt finns en förhöjd risk för fågelkollisioner vid vindkraftverken. Vattenfall har inte föreslagit några särskilda skyddsåtgärder med hänvisning till förekomst av rovfågel. Bolaget har låtit komplettera det initiala prövningsunderlaget med en platsspecifik kollisionsriskmodellering för rovfågel. Modelleringen, som bygger på konservativa antaganden, visar att risken för att rovfåglar ska förolyckas i anslutning till parken är betydligt lägre än vad som förutsattes vid framtagande av miljökonsekvensutredningen, i vilken det bedömdes att projektet kunde ha en försumbar konsekvens för berörda populationer av rovfågel. Vid dessa förhållanden anser bolaget inte att en stoppreglering är motiverad.

Regeringen anser att det är skäligt med ett villkor som innebär att vindkraftverken tillfälligt ska driftregleras på det sätt som föreskrivs i villkor 11. Det bör regleras i kontrollprogrammet hur dessa tidpunkter ska bestämmas. Kunskap om när rovfåglar flyttar finns och bör användas i bedömningen av vilka tillfällen som det kan vara aktuellt att tillfälligt driftreglera verken.

Villkor 12 – marinarkeologi

Vattenfall hade ursprungligen formulerat ett sedvanligt villkor rörande marinarkeologi med en erinran om att projektet även ska efterleva kraven i kulturmiljölagen. Länsstyrelsen har i sitt beslutsförslag utvidgat villkoret och lyft in krav som redan följer av kulturmiljölagen. Detta kan ge upphov till tolkningsfrågor vad avser villkoret i relation till lagen. Vattenfall har exempelvis redan utfört en s.k. etapp 1 utredning med avseende på marinarkeologiska frågor samt skickat in den till länsstyrelsen för deras bedömning. Denna utredning är den utredning som länsstyrelse avsett att

reglera i det första steget i länsstyrelsens beslutsförslag. Det saknas således skäl att föreskriva ett villkor i enlighet med vad länsstyrelsen föreslagit. Regeringen bedömer, i ljuset av genomförd etapp 1 utredning, att föreskrivet villkor är lämpligt.

Villkor 13 – oexploderad ammunition

Villkor 13 överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till villkor och regeringen anser att villkoret behövs.

Villkor 14–15 – yrkesfiske

Villkor 14 överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till villkor och regeringen anser att villkoret är lämpligt att ha med i tillståndet. Regeringen har förtydligat att samverkansplanen bland annat ska behandla frågor om vindkraftparkens utformning.

Villkor 15 motiveras utifrån att riksintresset yrkesfisket påverkas på ett betydande sätt av vindparken. Trålfisket efter havskräfta i Kattegatt är det ekonomiskt viktigaste fisket i Halland och utgör ryggraden i det halländska yrkesfisket. Fisket bedrivs med bottentrål inom stora delar av den planerade vindkraftparken, som också sammanfaller med riksintresset för yrkesfisket. Om det även i framtiden ska vara möjligt att nyttja havsområdena för matproduktion och inte bara elproduktion, kan det behövas en omställning av fisket om andra metoder kvävs inne i parken. Att ställa om fisket kräver stora investeringar i ny utrustning och nya innovationer för att möjliggöra detta. Det kan bland annat ske genom att det ställs krav på vindkraftsbolagen som uppför vindkraftsanläggningar i områden som är viktiga för yrkesfisket. Eftersom Vattenfall saknar nödvändig kompetens och erfarenhet för att, såsom länsstyrelsen föreslagit, utreda en omställning av yrkesfisket är det viktigt att ett villkor formuleras så att det är tydligt att eventuell forskning och utveckling kopplat till yrkesfisket får drivas av de berörda aktörerna och att Vattenfall kan bidra med finansiering och stöd i den mån det efterfrågas. Villkoret omformuleras därför enligt Vattenfalls förslag innebärande att bolaget åläggs att till ett belopp om högst 10 miljoner kronor bistå berörda producentorganisationer vid eventuella utredningar av fiskemetoder eller teknisk utrustning och bekosta ny utrustning som yrkesfisket kan behöva inom vindkraftsområdet Kattegatt Syd.

Villkor 16 – kontrollprogram

Villkor 16 överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till villkor i första och andra stycket. Tredje stycket handlar om uppföljning på längre sikt av vindkraftsparkens påverkan på åtminstone tumlare, fisk, skaldjursbestånd, bottenfauna, sjöfåglar och rovfåglar vid driften av vindkraftsparken.

Regeringen anser att det är skäligt att ställa krav på denna långsiktiga kontroll för att öka kunskapen om påverkan av havsbaserad vindkraft.

Villkor 17 – beredskaps- och räddningsplan

Villkor 17 överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till villkor.

Villkor 18 – avveckling

Villkor 18 överensstämmer med Vattenfalls eget villkorsförslag.

Villkor 19 – Undersökningsprogram

Regeringen bedömer att villkoret är lämpligt att föreskriva med hänsyn till vad som anges i villkor 10.

Ekonomisk säkerhet

Enligt 5 b § i lagen om Sveriges ekonomiska zon får ett tillstånd för sin giltighet göras beroende av att den som avser att bedriva verksamheten ställer säkerhet för kostnaderna för att ta bort anläggningar och andra inrättningar samt för andra åtgärder för återställning. Säkerheten ska enligt samma paragraf prövas av tillståndsmyndigheten och förvaras av länsstyrelsen i det län som närmaste del av Sveriges sjöterritorium ligger i.

Summan fem miljoner kronor per uppfört vindkraftverk i 2021 års prisnivå överensstämmer med Vattenfalls eget förslag till ekonomisk säkerhet. Däremot har formen för ställande och godkännande av den ekonomiska säkerheten förtydligats i föreslagen bestämmelse. Regeringen överlåter godkännandet av den ekonomiska säkerheten till Länsstyrelsen i Hallands län.

Tillsynsmyndighet

Enligt 11 § lagen om Sveriges ekonomiska zon jämförd med 8 § förordningen (1992:1226) om Sveriges ekonomiska zon ska Kustbevakningen till skydd för den marina miljön utöva tillsyn över sådana verksamheter som avses i 5 § lagen om Sveriges ekonomiska zon. Det framgår dock av 7 kap. 32 § miljöbalken att bestämmelserna i miljöbalken

om Natura 2000-områden ska tillämpas även i Sveriges ekonomiska zon om ett sådant område finns i zonen. Den sökta verksamheten har bedömts påverka Natura 2000-områdena Lilla Middelgrund samt Stora Middelgrund och Röde bank. Eftersom Natura 2000-reglernas tillämpning i den ekonomiska zonen kommer att följa av en miljöbalksbestämmelse får miljöbalkens tillsynsbestämmelser och föreskrifter som meddelats med stöd av dem också effekt i zonen (se prop. 2007/08:154 s. 14 och 20). Regeringen har i 2 kap. 8 § 6 miljötillsynsförordningen (2011:13) föreskrivit att länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om verksamheter och åtgärder som kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan tilläggas att fördelningen av ansvar enligt 2 kap. förordningen gäller i den mån regeringen i det enskilda fallet inte har beslutat något annat (2 kap. 1 § andra stycket miljötillsynsförordningen). Regeringen bedömer att Länsstyrelsen i Hallands län bör ha i uppdrag att utöva tillsyn över den verksamhet som omfattas av detta tillstånd. Tillsynen ska ske samråd med Kustbevakningen.

Sammanfattning

Genom de åtaganden som sökanden gjort och de försiktighetsmått som föreskrivs i villkoren till detta beslut finner regeringen att hinder inte föreligger enligt lagen om Sveriges ekonomiska zon mot att meddela sökanden tillstånd till den verksamhet som avses bedrivas.

Frågan om konkurrerande ansökningar

Regeringen konstaterar att Galatea-Galene Vindpark AB (GGVAB) projekterar vindpark Galatea-Galene inom delvis samma område som Kattegatt Syd (dnr KN2023/01077). Regeringen konstaterar att båda parkerna inte kommer kunna byggas.

Enligt 6 § lagen om Sveriges ekonomiska zon gäller bestämmelserna i 2 och 3 kap. miljöbalken vid prövning av tillstånd. Enligt 3 kap. 1 § miljöbalken ska vattenområden användas för det eller de ändamål för vilket området är mest lämpat med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde ska ges sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning. Hänvisningen till hushållningsbestämmelserna i 3 kap. miljöbalken återspeglas även i 5 § tredje stycket lagen om Sveriges ekonomiska zon där det anges att ett tillstånd enligt paragrafen ska förenas med villkor som syftar till att främja en långsiktigt god hushållning med mark och vatten och andra resurser samt trygga säkerheten.

Ett tillståndsärende ska enligt förvaltningsrättsliga grundläggande principer handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Vidare ska ett ärende avgöras så snart som möjligt efter det att utredningen i ärendet har avslutats. Respektive projekt och ansökan ska prövas utifrån sina förutsättningar och prövningen ska ske utifrån nu gällande lagstiftning. Regeringen har att bedöma vilket av de konkurrerande anspråken som medför att området används för det ändamål för vilket området är mest lämpat. Företräde ska ges för sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning, vilket bland annat får anses inkludera bedömningar om miljöhänsyn, samhällsekonomisk nytta och förväntad elproduktion.

Regeringen har granskat miljöbedömningsunderlaget för både Kattegatt Syd och Galatea-Galene rörande påverkan på relevanta intressen i de ansökta områdena.

Utredningen visar att det råder små skillnader mellan de två ansökningarna vad avser omgivningspåverkan, förslag till försiktighetsmått och strategi för projektanpassningar. Regeringen bedömer att båda de aktuella ansökningarna avser två samhällsviktiga och bra vindkraftsprojekt. De två ansökningarna är också i överlappande delar jämförbara vad avser planerad elproduktion. Bolagen bakom båda parkerna har lämnat in ansökan om undersökningstillstånd inför utläggning av undervattenskablar enligt lagen om kontinentalsockeln. För Kattegatt syd finns därutöver ett intentionsavtal med Affärsverket svenska kraftnät. Regeringen konstaterar att vindparken Kattegatt Syd ligger långt fram i sina processer. Regeringen ser även en fördel med att flera olika aktörer ges tillstånd att bedriva storskalig vindkraftsproduktion till havs.

Regeringen bedömer sammantaget att Kattegatt Syd på ett bättre sätt än Galatea-Galene främjar en långsiktig hushållning av allmänna resurser i de

delar där anspråken överlappar varandra. Ansökan för Kattegatt Syd bör därför beviljas.

På regeringens vägnar

Romina Pourmokhtari

Katrin Strömberg

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA, SFÖ
Försvarsdepartementet/MFI, SSK
Justitiedepartementet/L6
Kulturdepartementet/KKM
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/FJR, TM, US
Utrikesdepartementet/FMR
Försvarsmakten
Försvarets materielverk
Försvarets radioanstalt
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Kustbevakningen
Kammarkollegiet
Havs- och vattenmyndigheten
Naturvårdsverket
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Statens geotekniska institut
Transportstyrelsen
Sjöfartsverket

Sveriges geologiska undersökning
Statens energimyndighet
Energimarknadsinspektionen
Riksantikvarieämbetet
Statens maritima museer
Naturhistoriska riksmuseet
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Halmstads kommun
Falkenbergs kommun
Varbergs kommun
Båstads kommun
Helsingborgs kommun
Affärsverket svenska kraftnät
EON
Naturskyddsföreningen
Artadatabanken vid Sveriges Lantbruksuniversitet
Havsmiljöinstitutet
Sveriges Ornitologiska Förening
Sveriges Fiskares Riksförbund
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges Yrkesfiskares ekonomiska förening
Swedish Pelagic Federation PO
Internationella Fiskesekretariatet
Greenpeace
Världsnaturfonden WWF
Svensk Vindenergi